

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ
ТА БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

ПЕРЕВІРКА СТАНУ
ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ
В НАВЧАЛЬНИХ
ЗАКЛАДАХ

Методичні рекомендації

Чернігів
2018

Перевірка стану цивільного захисту в навчальних закладах. Методичні рекомендації. Видання 3-є, перероблене та доповнене. – Чернігів, 2018, 16 с.

Автор-укладач - завідувач обласного методичного кабінету навчально-методичного центру ЦЗ та БЖД Чернігівської області Кожухар О.А.

Методичні рекомендації керівникам навчальних закладів – керівникам цивільного захисту для підготовки до перевірки контролюючими органами держави діяльності щодо виконання вимог законів та інших нормативно-правових актів з питань техногенної та пожежної безпеки, цивільного захисту. Можуть бути використані у вищих, професійно-технічних, загальноосвітніх, дошкільних навчальних закладах Чернігівської області для організації цивільного захисту, підготовки педагогічного складу та персоналу до дій у надзвичайних ситуаціях, для підготовки окремих заходів (День цивільного захисту, Тиждень безпеки дитини).

Рецензенти: Чубич Л.В., заступник начальника Управління освіти і науки Чернігівської обласної державної адміністрації
Цушко Р.В., заступник начальника Управління із запобігання надзвичайним ситуаціям Управління Державної служби надзвичайних ситуацій України в Чернігівській області, полковник служби цивільного захисту

Обговорено та схвалено на засіданні методичної комісії навчально-методичного центру ЦЗ та БЖД Чернігівської області. Протокол № 2 від 27 лютого 2018 р.

Зміст

Вступ	4
1. Загальні положення	5
2. Підготовка керівного і педагогічного складу	6
3. Перевірка документації навчального закладу з питань цивільного захисту	7
3.1. Особливості розробки довгострокових документів	8
3.2. Підготовка короткострокових документів	10
3.3. Підготовка документів організації і обліку занять з цивільного захисту	10
4. Підготовка навчальної матеріально-технічної бази цивільного захисту ...	11
5. Питання, які додатково перевіряються у відділі освіти РДА та структурному підрозділі (посадової особи) РДА, що відповідає за питання цивільного захисту	12
Список літератури	13
Додатки	14
1. Структура Плану реагування на надзвичайні ситуації	14
2. Опис інформаційно-довідкового стенду з питань цивільного захисту	15

Вступ

Одним із заходів, що забезпечує підтримання захисту населення від надзвичайних ситуацій на належному рівні, є систематичний контроль з боку органів управління за станом цивільного захисту. Основними нормативними документами, які визначають зміст і порядок проведення перевірки, є Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» і наказ МВС України № 92 від 06.02.2017 року «Про затвердження Інструкції з організації перевірок діяльності міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування щодо виконання вимог законів та інших нормативно-правових актів з питань техногенної та пожежної безпеки, цивільного захисту».

На виконання вимог цих документів в області створюється територіальна комісія, яка протягом року у 5-6 районах та містах обласного підпорядкування Чернігівської області проводить оцінювання діяльності об'єктів перевірки щодо виконання вимог законів та інших нормативно-правових актів з питань техногенної та пожежної безпеки, цивільного захисту.

Серед об'єктів перевірки, як правило, – відділ з питань надзвичайних ситуацій і відділ освіти райдержадміністрації, 4-6 навчальних закладів різних категорій.

Даний навчально-методичний посібник призначений надати допомогу керівникам та фахівцям структурних підрозділів райдержадміністрацій у питаннях організації і обліку навчання керівних кадрів і населення діям в надзвичайних ситуаціях, а керівникам навчальних закладів – у організації цивільного захисту в закладі, організації навчання педагогічних працівників, персоналу, формувань цивільного захисту, підготовці навчальної матеріально-технічної бази. В рекомендаціях використаний досвід участі у проведенні комплексних перевірок протягом 2011-2017 років в різних районах Чернігівської області.

1. Загальні положення

Комплексні планові перевірки додержання і виконання місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями вимог законодавства у сфері пожежної і техногенної безпеки, цивільного захисту здійснюються один раз на п'ять років на підставі плану, який щороку затверджується розпорядженням голови Чернігівської ОДА за поданням Державної служби України з надзвичайних ситуацій.

Головною метою перевірки є оцінювання діяльності об'єктів перевірки щодо виконання вимог законів та інших нормативно-правових актів з питань техногенної та пожежної безпеки, цивільного захисту. Перевірка має здійснюватися в присутності керівника об'єкта перевірки, або його заступника, або уповноваженої ним особи.

Програма комплексної перевірки надсилається керівнику об'єкта перевірки не пізніше ніж за 30 днів до початку перевірки. Голова комісії може вносити зміни до програми перевірки, якщо на об'єкті перевірки виявлені порушення, пов'язані з небезпекою для населення або персоналу, який працює. У цьому разі на пропозицію голови комісії для надання кваліфікованих пояснень стосовно виявлених недоліків керівником об'єкта перевірки можуть залучатися інші спеціалісти об'єкта перевірки (за згодою).

Перевірки здійснюються в робочий час об'єкта перевірки, встановлений правилами внутрішнього трудового розпорядку або внутрішнього розпорядку роботи.

Тривалість планової перевірки визначається залежно від кількості, площі будівель, приміщень, ділянок, які перебувають у власності або користуванні суб'єктів господарювання, де буде здійснюватись перевірка, а також ступеня ризику від провадження господарської діяльності та не може перевищувати десяти робочих днів суб'єкта господарювання. Під час проведення планових перевірок здійснюється огляд (обстеження) територій, будівель, споруд та приміщень, проводиться перевірка організації та виконання об'єктом перевірки вимог законодавства у сферах пожежної і техногенної безпеки, цивільного захисту.

Під час перевірки посадові особи, які її здійснюють, зобов'язані дотримуватись установлених правил внутрішнього розпорядку роботи та вимог охорони праці.

Посадові особи під час здійснення перевірок мають право:

- проводити огляд територій або приміщень, які використовуються для провадження виробничої діяльності, а також будь-яких документів чи предметів, якщо це передбачено законом;

- одержувати під час здійснення перевірки від посадових осіб суб'єкта господарювання або органів влади, інших підконтрольних об'єктів пояснення, довідки, документи, матеріали, відомості з питань, що виникають під час перевірки;

- вимагати від суб'єкта господарювання або органу влади, іншого підконтрольного об'єкта усунення виявлених порушень вимог законодавства;
- вимагати припинення дій, які перешкоджають здійсненню перевірки;
- фіксувати процес здійснення перевірки на засоби аудіо- та відеотехніки з наданням копії запису керівнику суб'єкта господарювання.

Посадові особи Державної служби України з надзвичайних ситуацій, які здійснюють перевірки, зобов'язані:

- повно, об'єктивно та неупереджено здійснювати перевірку в межах повноважень, передбачених законом;
 - дотримуватися ділової етики у взаємовідносинах із суб'єктами господарювання та органами влади;
 - не втручатися і не перешкоджати здійсненню діяльності об'єкту під час здійснення перевірки, якщо це не загрожує життю або здоров'ю людей, не спричиняє небезпеки виникнення техногенних ситуацій і пожеж;
 - ознайомити керівника суб'єкта господарювання або органу влади, а в разі їх відсутності – його заступника або уповноважену ним особу з результатами перевірки у строки, передбачені законом;
- надавати суб'єкту господарювання консультаційну допомогу щодо здійснення перевірки.

За фактами виявлених під час перевірки порушень посадова особа, яка її здійснює, має право одержувати усні або письмові пояснення від керівника або уповноваженої ним особи, та/або особи, відповідальної на об'єкті перевірки за стан дотримання вимог законодавства у сферах пожежної і техногенної безпеки, які долучаються до матеріалів перевірки.

2. Підготовка керівного та педагогічного складу

Першим блоком питань, які перевіряються, є відповідність рівня освіти керівного складу навчального закладу і педагогічних працівників вимогам нормативних документів.

Згідно вимогам постанови Кабінету Міністрів України № 819 від 23.10.2013 р. «Про затвердження Порядку проведення навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією та здійсненням заходів з питань цивільного захисту» керівники цивільного захисту і вчителі дисципліни «Захист Вітчизни» повинні проходити навчання у сфері цивільного захисту 1 раз на 5 років. Таке навчання проводиться навчально-методичним центром ЦЗ та БЖД Чернігівської області на підставі заявок місцевих органів влади та органів місцевого самоврядування. Керівники навчальних закладів повинні своєчасно подавати заявки на навчання своїх працівників за підпорядкованістю.

Всі педагогічні працівники, які викладають дисципліни «Основи здоров'я» і «Захист Вітчизни», 1 раз на 5 років повинні проходити підвищення кваліфікації у Чернігівському обласному інституті післядипломної педагогічної освіти.

Згідно з вимогами Кодексу цивільного захисту України посадові особи, які наказом керівника закладу визначені відповідальними за стан пожежної безпеки (їх може бути і декілька, відповідно рішенню керівника), особи, які виконують роботи на устаткуванні, обладнанні, апаратах, де перебувають в обігу легкозаймисті та горючі рідини, горючі гази, речовини та матеріали, здатні вибухати або горіти в результаті взаємодії з водою, киснем повітря та один з одним (наприклад, оператори котельних) повинні пройти навчання з пожежно-технічного мінімуму.

Копії дипломів, свідоцтв, довідок про проведення таких видів навчання зберігаються у особових справах працівників і за вимогою особи, що перевіряє заклад, надаються для визначення рівня підготовки керівного складу. Керівник закладу повинен відстежувати дотримання терміну чергового навчання своїх підлеглих та своєчасно подавати заяву начальнику відділу (управління) освіти РДА (міськради) про направлення їх на навчання.

Порядок та форми обліку посадових осіб, які підлягають навчанню, визначає розпорядження голови Чернігівської облдержадміністрації № 515 від 6 грудня 2013 р. Цим розпорядженням (додаток 5 до Положення про функціональне навчання...) встановлено форму картки обліку, яка повинна вестись посадовою особою, відповідальною за цивільний захист в закладі. В цій картці проводиться розподіл посадових осіб на всі види навчання по роках і ведеться облік проходження навчання. Один примірник картки залишається в закладі, другий подається до відділу освіти райдержадміністрації.

3. Перевірка документації навчального закладу з питань цивільного захисту

Наступним блоком питань, що перевіряються, є контроль повноти і якості відпрацювання документів цивільного захисту.

Згідно вимог нормативних документів в навчальному закладі розробляються:

- план реагування на надзвичайні ситуації;
- наказ про організацію і ведення цивільного захисту;
- особисті плани дій (папки робочих документів) керівника цивільного захисту та його заступників, начальників служб і командирів формувань цивільного захисту;
- план підготовки та підвищення кваліфікації керівного складу цивільного захисту об'єкту, викладачів нормативних дисциплін «Цивільний захист», «Безпека життєдіяльності», «Основи медичних знань», «Основи здоров'я», «Захист Вітчизни»;
- наказ про стан цивільного захисту в минулому році та основні завдання на наступний рік;
- план основних заходів цивільного захисту об'єкта на рік;
- програма загальної і спеціальної підготовки та розклад занять з працівниками органів управління освітою і навчальних закладів за тематикою цивільного захисту;

- документи щодо підготовки і проведення «Дня цивільного захисту» у загальноосвітніх і професійно-технічних закладах освіти та «Тижня безпеки дитини» у дошкільних закладах освіти.

Частина цих документів має довгострокову дію, інші відпрацьовуються кожного року.

3.1 Особливості розробки довгострокових документів

До довгострокових документів відносяться: План реагування на надзвичайні ситуації; особисті плани дій (папки робочих документів) керівника цивільного захисту об'єкта і його заступників, начальників служб і командирів формувань цивільного захисту; наказ про організацію і ведення цивільного захисту, програма загальної та спеціальної підготовки працівників до дій в надзвичайних ситуаціях.

В цих документах, які розробляються один раз на декілька років, викладаються основні, фундаментальні питання організації цивільного захисту у навчальному закладі. При цьому дозволяється кількісні показники, дані, що змінюються (наприклад, прізвища командирів формувань ЦЗ, дані про забезпеченість формувань, про стан оповіщення і т.ін.) заповнювати олівцем і один раз на рік уточнювати (як правило, на початку навчального року). В такому випадку на документі робиться відмітка про дату уточнення з підписом відповідальної особи.

Якщо у навчальному закладі налічується 50 і менше працівників, замість Плану реагування розробляється інструкція щодо дій персоналу навчального закладу у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій. Це положення закріплено у Кодексі цивільного захисту України (ст. 130).

В ході перевірки особливу увагу звертають на повноту і реальність плану реагування на надзвичайні ситуації. Цей план є мотивованим рішенням керівника цивільного захисту навчального закладу на організацію і ведення цивільного захисту об'єкта. Його мета – збереження життя і здоров'я людей, запобігання і реагування на надзвичайну ситуацію, мінімізація матеріальних втрат. Структура Плану дій викладена у додатку 1.

Важливо розробити План реагування на надзвичайні ситуації відповідно до конкретних умов розташування навчального закладу та можливих загроз техногенного та природного характеру, притаманних саме цій місцевості, а рішення щодо створення формувань ЦЗ приймати виходячи з можливостей закладу та наявності загроз надзвичайної ситуації. Трапляються випадки, коли керівники, розробляючи план відповідно зразка, створюють формування, в яких або немає потреби, або вони не забезпечені матеріально і тому не спроможні виконувати покладені завдання.

- **особисті плани дій** (папки з робочими документами у першому примірнику) керівного складу об'єкта та командирів (начальників) служб і формувань цивільного захисту. Другий примірник особистого плану (робочих документів) дій знаходиться на робочому місці посадової особи;

- необхідні довідкові документи з питань управління, зв'язку, оповіщення, взаємодії, організації захисту, матеріально-технічного забезпечення цивільного захисту тощо.

Наказ керівника закладу про організацію і ведення цивільного захисту

Цим наказом визначаються посадові особи і керівні органи, служби і формування цивільного захисту, їх призначення і функції, кількісний склад і матеріально-технічне забезпечення; організація підготовки керівного складу та працівників за тематикою цивільного захисту, організація контролю стану цивільного захисту у структурних підрозділах і порядок звітності. Зокрема, цим наказом визначається керівник робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації. Якщо виникає потреба в уточненні окремих розділів цього наказу, це може робитись шляхом видання додаткового наказу, який не буде повністю визначати порядок організації цивільного захисту, а тільки вносити необхідні зміни у окремі розділи вже існуючого загального наказу.

Особисті плани дій (папки робочих документів) розробляються для керівника цивільного захисту об'єкта і його заступників, начальників служб і командирів формувань цивільного захисту (оперативної групи, комісії з питань евакуації тощо).

Зміст папки робочих документів: функціональні обов'язки керівника і особового складу формування, план-графік особистих дій посадової особи (формування), схема оповіщення, іменний список особового складу формування, відомість забезпечення матеріально-технічними засобами, необхідні довідкові дані тощо.

Програма загальної і спеціальної підготовки працівників до дій у надзвичайних ситуаціях

Теми занять для груп працівників навчального закладу можуть бути визначені за допомогою Типової програми навчання працівників органів управління освітою і наукою, навчальних закладів, установ, організацій і підприємств галузі (затверджена Наказом МОН України № 28 від 17.01.2002 р.). Але, на наш погляд, ця тематика занадто складна для вивчення працівниками і більш підходить до використання в навчанні працівників потенційно небезпечних об'єктів. По-друге, вона не відповідає вимогам Держстандарту 5058:2008 «Навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях».

Відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 26.06.2013 року № 444 «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях» ДСНС України розробив Програму загальної підготовки працівників підприємств, установ та організацій до дій у надзвичайних ситуаціях (затверджена наказом ДСНС України № 310 від 06.06.2014 року), а Чернігівська облдержадміністрація затвердила Типову програму спеціальної підготовки працівників, що входять до складу спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту.

Керівник навчального закладу на основі цих нормативних документів розробляє програму підготовки для працівників свого закладу. Теми занять, види занять (теоретичні, практичні) і розподіл часу занять визначаються для

кожної групи окремо, з додержанням головних вимог – 12 годин загальної підготовки, 6 годин спеціальної підготовки.

3.2 Підготовка короткострокових документів

До цієї групи документів треба віднести наказ керівника навчального закладу про стан цивільного захисту в минулому році та основні завдання на наступний рік, план основних заходів цивільного захисту об'єкта в наступному році, розклад занять з працівниками органів управління освітою і навчальних закладів за тематикою цивільного захисту, документи щодо підготовки і проведення «Дня цивільного захисту» у загальноосвітніх і професійно-технічних та «Тижня безпеки дитини» у дошкільних закладах освіти.

В наказі про стан цивільного захисту не треба повторювати положення з організації цивільного захисту, а тільки підвести підсумки виконання заходів, вказати на основні недоліки та визначити завдання на рік. В цьому ж наказі можна визначити персональний склад комісії з надзвичайних ситуацій, комісії з питань евакуації, керівника робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, керівників навчальних груп для занять з питань цивільного захисту. План основних заходів цивільного захисту розробляється, як правило, додатком до наказу.

Для підготовки і проведення «Дня цивільного захисту» та «Тижня безпеки дитини» видається окремий наказ, складається план проведення цих заходів. Звертаємо увагу, що відповідно до вимог Міністра освіти і науки України в ході цих заходів проводяться комплексні об'єктові тренування для працівників закладу. Тренування можуть проводитися у складі груп об'єктів за територіально-навчальним принципом під керівництвом керівника цивільного захисту регіонального (місцевого) органу управління освітою.

Звичайно протягом року за розпорядженням (окремим листом, дорученням) МОН України проводяться 2-3 Тижня знань з безпеки життєдіяльності. З отриманням листа від вищих інстанцій органи управління освітою своїми розпорядженнями ставлять завдання підпорядкованим навчальним закладам. В закладі або складають загальний план проведення заходу, або видають наказ, в якому ставлять завдання працівникам на виконання окремих заходів.

3.3 Підготовка документів організації і обліку занять з цивільного захисту

Своїм наказом керівник навчального закладу визначає склад навчальних груп і їх керівників. Повинні бути створені: група керівного складу, групи формувань цивільного захисту (кожна окремо), група (якщо багато працівників – декілька груп) працівників, які не входять до складу формувань. Максимальна кількість слухачів в групі – 20 чоловік.

На кожну групу складається на основі тематичного плану розклад занять (на рік) та ведеться журнал обліку занять. В розкладі занять можуть бути визначені не конкретні дати, а тільки місяць проведення заняття. Конкретну дату проведення керівник закладу уточнює при плануванні діяльності на місяць. В журналі обліку, звичайно, вказується конкретна дата проведення заняття. Якщо навчальні групи невеликі за кількістю (2-3 людини),

допускається ведення обліку занять у одному журналі, який розбитий на частини по навчальних групах. Також допускається при проведенні занять по загальним темам поєднувати навчальні групи. Заняття по спеціальним темам членів формувань цивільного захисту завжди проводяться окремо з кожною групою.

В залежності від зайнятості працівників керівник навчального закладу може або розподілити терміни проведення занять щомісячно, або проводити декілька годин занять у більш вільний час (канікули). Важливо, щоби дотримувались загальні вимоги – 12 годин занять на рік для керівного складу і працівників, що не входять до формувань ЦЗ, 18 годин – для членів формувань ЦЗ.

В ході перевірки визначається повнота та якість відпрацьованих документів, дані розкладу та дані журналів обліку занять, відповідність затвердженій тематиці занять.

Якщо кількість працівників у навчальному закладі складає 50 і менше осіб, навчання працівників допускається проводити шляхом щорічних інструктажів з питань цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях (ст. 40 Кодексу цивільного захисту України). В такому випадку звітними документами з організації і проведення навчання будуть план інструктажу та журнал обліку інструктажів з питань цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях. Їх рекомендована форма указана в листі голови Чернігівської ОДА № 02-06/5010 від 01.12.2014 року «Про підготовку працюючого населення Чернігівської області».

4. Підготовка навчальної матеріально-технічної бази цивільного захисту

Згідно вимог Державного стандарту ДСТУ 5058:2008 «Навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях» (пункт 4.4.3), в навчальному закладі мають бути:

- навчальний майданчик;
- спеціалізований клас, кабінет з питань безпеки життєдіяльності;
- захисна споруда, закріплена за навчальним закладом;
- інформаційно-довідковий куток.

Для проведення занять виготовляються стенди, наочні посібники, використовуються учбові прилади та засоби захисту. З метою прищеплення навичок дій у надзвичайних ситуаціях, популяризації здорового способу життя в приміщеннях навчального закладу розміщуються плакати, стенди, листівки з відповідною інформацією.

У закладі дошкільної освіти обладнується спеціальна кімната з питань безпеки життєдіяльності або інформаційно-довідковий куток. Форма інформаційно-довідкового кутка з питань цивільного захисту визначена наказом начальника управління ДСНС України в Чернігівській області № 29 від 17 лютого 2014 р. Опис стенду приведений у Додатку 2.

У методичному кабінеті базового з безпеки життєдіяльності (охорони здоров'я) навчального закладу створюється банк педагогічних ресурсів (програми, тематичні плани, сценарії занять і позакласних заходів, методичні розробки тощо). З метою удосконалення професійного рівня керівних і

педагогічних працівників освіти з питань цивільного захисту і безпеки життєдіяльності, підвищення ефективності навчального процесу на базі цього закладу проводяться відкриті уроки, тематичні семінари, зустрічі творчо працюючих вчителів та методистів-вихователів, показні навчально-організаційні заходи з цивільного захисту.

В ході перевірки визначається наявність і стан об'єктів навчальної матеріально-технічної бази, ефективність її використання в ході проведення занять.

5. Питання, які додатково перевіряються у відділі освіти РДА та структурному підрозділі (посадової особи) РДА, що відповідає за питання цивільного захисту

Крім вище зазначених питань, у органах управління перевіряються:

- стан забезпечення навчання з питань цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки посадових осіб місцевих державних адміністрацій, суб'єктів господарювання, що належать до сфери їх управління, керівників та їх заступників, здійснення підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях;
- розрахунок потреби у навчанні і ведення обліку за встановленими формами (картка узагальненого обліку даних про якісний та чисельний склад посадових осіб, які підлягають навчанню у сфері цивільного захисту);
- наявність та стан виконання державних, регіональних та місцевих цільових програм, спрямованих на запобігання надзвичайним ситуаціям;
- організація підготовки і проведення показового Дня цивільного захисту;
- наявність комплекту нормативно-законодавчих документів з цивільного захисту (Закони України, Постанови Кабінету міністрів України, Накази МОН України та МНС (ДСНС) України, розпорядження голови Чернігівської ОДА та начальника УОН Чернігівської ОДА);
- забезпеченість школярів підручниками з Основ здоров'я та Захисту Вітчизни;
- стан виконавчої дисципліни (своєчасне доведення наказів, розпоряджень до підпорядкованих навчальних закладів та контроль за їх виконанням).

Список літератури

1. Кодекс цивільного захисту України.
2. Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».
3. Державний стандарт ДСТУ 5058:2008 «Навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях».
4. Постанова Кабінету Міністрів України № 819 від 23.10.2013 р. «Про затвердження Порядку проведення навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією та здійсненням заходів з питань цивільного захисту».
5. Постанова Кабінету Міністрів України № 444 від 26.06.2013 р. «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях».
6. Наказ МВС України № 92 від 06.02.2017 року «Про затвердження Інструкції з організації перевірок діяльності міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування щодо виконання вимог законів та інших нормативно-правових актів з питань техногенної та пожежної безпеки, цивільного захисту».
7. Наказ МОН України № 1400 від 21.11.2016 року «Про затвердження Положення про функціональну підсистему навчання дітей дошкільного віку, учнів та студентів діям у надзвичайних ситуаціях (з питань безпеки життєдіяльності) єдиної державної системи цивільного захисту».
8. Наказ ДСНС України № 310 від 06.06.2014 року «Про затвердження Програми загальної підготовки працівників підприємств, установ та організацій до дій у надзвичайних ситуаціях».
9. Розпорядження голови Чернігівської облдержадміністрації № 515 від 06.12.2013 року «Про підготовку органів управління, сил цивільного захисту та навчання населення області діям у надзвичайних ситуаціях».
10. Лист голови Чернігівської ОДА № 02-06/5010 від 01.12.2014 року «Про підготовку працюючого населення Чернігівської області».

Всі вказані джерела розміщені на сайті НМЦ ЦЗ та БЖД Чернігівської області.

Структура Плану реагування на надзвичайні ситуації (варіант)

План реагування на НС на об'єктах (об'єкті) суб'єкта господарювання складається з:

титульного аркушу;
текстової (оперативної) частини;
додатків (текстових, графічних, картографічних та довідкових документів);
аркушу погодження.

Текстова частина складається з п'яти розділів та додатків до плану:

Розділ I. Загальні положення.

Розділ II. Висновки з аналізу небезпеки на об'єктах суб'єкту господарювання.

Розділ III. Організація і порядок виконання заходів щодо попередження надзвичайних ситуацій (в режимі повсякденного функціонування).

Розділ IV. Організація і порядок виконання заходів при загрозі та/або виникненні надзвичайної ситуації.

Розділ V. Організація забезпечення дій щодо реагування на НС.

У додатках до плану доцільно викласти наступне:

1. Аналітична довідка про результати аналізу небезпеки на об'єктах суб'єкта господарювання, яка має містити:

використану вихідну інформацію або посилання на документи, в яких вона міститься;

опис використаних методів аналізу й методик оцінки або відповідні посилання на них;

результати розрахунків, оцінок, прогнозів.

2. Календарний план підготовки та реагування на загрозу та/або виникнення надзвичайних ситуацій.

3. Перелік органів управління, сил і засобів що залучаються до реагування на загрозу та/або виникнення надзвичайних ситуацій (у т. ч. взаємодіючих), їх реквізити, призначення та можливості.

4. Схема організації управління та взаємодії при реагуванні на загрозу та/або виникнення надзвичайних ситуацій.

5. Схема зв'язку при реагуванні на загрозу та/або виникнення надзвичайних ситуацій.

6. Цільові плани ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій (по кожному виду прогнозованих надзвичайних ситуацій).

Опис
інформаційно-довідкового стенду з питань цивільного захисту
для підприємств, установ, організацій Чернігівської області

(затверджено наказом начальника управління ДСНС України
в Чернігівській області № 29 від 17 лютого 2014 р.)

1. Інформаційно-довідковий стенд (куточок) з питань цивільного захисту (в подальшому - Стенд) виготовляється із дерево-волоконної плити, пластику або іншого матеріалу розміром 1400x1030 мм.

2. Стенд розміщується у місцях масового перебування персоналу підприємства, установи, організації, навчального закладу та використовується для вивчення працівниками (студентами, учнями) відомостей про конкретні дії у надзвичайних ситуаціях, змісту заходів цивільного захисту на об'єкті та інших небезпечних умовах як під час знаходження на об'єкті, так і в попуті.

3. Стенд повинен містити наступні матеріали:

- визначення цивільного захисту;
- завдання цивільного захисту;
- права громадян у сфері цивільного захисту;
- обов'язки громадян у сфері цивільного захисту;
- схема об'єкта з вказаними за допомогою умовних позначень місцями підвищеної небезпеки, розміщення засобів зв'язку, обладнання і інструменту, шляхами евакуації персоналу;
- список керівництва ЦЗ об'єкта;
- перелік телефонних номерів для інформування про надзвичайні ситуації та виклику допомоги;
- пам'ятки щодо дій у різних надзвичайних ситуаціях, в першу чергу найбільш імовірних для даного об'єкту;
- папка з додатковими матеріалами, в якій розміщуються сезонні пам'ятки, інструкції щодо дій у менш імовірних надзвичайних ситуаціях та небезпечних умовах.

Також на Стенді можуть розміщуватись герб району або міста, емблема-логотип підприємства (установи, організації, навчального закладу), фотографії з повсякденної діяльності об'єкту на тему цивільного захисту.

За отриманням навчально-методичних матеріалів, наочних посібників, електронних презентацій та фільмів за темами організації цивільного захисту на підприємствах, в організаціях і установах, дій у надзвичайних ситуаціях, виготовлення елементів навчальної матеріально-технічної бази з питань ЦЗ і БЖД, проведення просвітницьких заходів з безпеки життєдіяльності, ведення здорового способу життя звертайтеся до навчально-методичного центру ЦЗ та БЖД Чернігівської області за адресою: м. Чернігів, вул. гетьмана Полуботка, 70, тел/факс 629-418, тел. 77-50-04. Сайт Центру – www.nmc-chernihiv.net.ua

За отриманням допомоги у підготовці та проведенні заходів цивільного захисту звертайтеся до педагогічних працівників наших структурних підрозділів:

- обласні та м. Чернігів курси удосконалення керівних кадрів (м. Чернігів, вул. гетьмана Полуботка, 70, тел. (0462)675-679);

- навчально-консультаційний пункт у м. Ніжин (вул. Московська, 22а, тел. (04631)2-31-68);

- навчально-консультаційний пункт у м. Прилуки (вул. Галаганівська, 12, тел. (04637)3-39-20).